

Enhedslisten – et politisk fallitbo

Af Anton Schou, 2017

I december 1989 – en måned efter Berlinmurens fald – blev Enhedslisten dannet som en samling af 4 stærkt skrantende partier på den såkaldte "venstrefløj", nemlig det stalinistiske *Danmarks Kommunistiske Parti*, det "uafhængige" *Venstresocialisterne*, det såkaldt "trotskistiske" *Socialistisk Arbejderparti* og senere det maoistiske *Kommunistisk Arbejderparti*. Dette sammenrend bundene nok ikke så meget i kærlighed til hinanden eller for den sags skyld til marxismens principielle grundlag, men snarere i ønsket om at øge chancen for at komme i Folketinget! Og få "indflydelse"! Det skete faktisk i 1994, hvor partiet fik 6 pladser. I dag har Enhedslisten 14 pladser og er dermed Folketingets fjerdestørste parti, og den ville ifølge opinionsundersøgelser få lige så mange stemmer i København som Socialdemokratiet, hvis der var valg i dag! Denne artikel er ikke blot historien om Enhedslisten som politisk fallitbo fra sin start i 1989, men også om den rolle som det såkaldt "trotskistiske" *Socialistisk Arbejderparti* (SAP) har spillet i partiets udvikling.

Om et ikke-eksisterende "socialistisk princip"

Der skulle gå 21 år før Enhedslisten for alvor kom til at stå sin prøve som et "revolutionært socialistisk" parti. Med udsigten til, at Socialdemokratiet (S) med støtte fra det borgerlige Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti (SF) ville vinde regeringsmagten ved Folketingsvalget i 2011 gav Enhedslistens årsmøde i maj 2010 tilladelse til, at partiet kunne "stemme for en rød finanslov". En "rød finanslov" blev defineret som en finanslov, der "ikke indeholder forringelser, men i stedet 'markante forbedringer' og ikke blot opsummerer et års nedskæringspolitik gennemført med de borgerlige, som det hedder i årsmødevedtagelsen. Siden Enhedslisten kom i Folketinget i 1994, har partiet ellers altid stemt imod ved de årlige afstemninger om statens husholdningsbudget, fordi den populært sagt rummer penge til kirke, krig og kongehuset."

Man kunne forlænge listen med: politiet, efterretningstjenesten, det danske retssystem, klassejustits, NATO-bidrag, EU-bidrag, fortsættelse af VKO-regeringens økonomiske politik, tidligere finansloves forringelser som f.eks. budgetloven, der dikterer 2 % årlige nedskæringer i alle offentlige budgetter osv.

Da regeringen så skiftede farve, men ikke indhold efter Folketingsvalget i 2011, så Enhedslistens ledelse det som sin store chance for at "skaffe sig indflydelse" – eller som politisk ordfører for Enhedslistens Johanne Schmidt Nielsen allerede året før udtalte til dagbladet *Jyllands-Posten*: "Men hvis vi i en finanslovsforhandling kan sørge for at trække Danmark i

en ny retning, har vi en forpligtelse til at sende S og SF til venstre."

Det blev til 4 finanslove i alt. Alle disse finanslove finansierede den borgerlige stats repressive organer. Alle disse finanslove lå inden for rammerne af nedskæringsforlig, indgået med den borgerlige "blå" blok.

Enhedslisten holdt liv i en regering, der ifølge dagbladet *Berlingske* betød et fald i antallet af ansatte i kommunerne på 35.000 i perioden 2010-2016. Dagpengereformen i 2010, der blev accepteret af SRSF-regeringen, betød, at 81.000 arbejdsløse har mistet dagpengere retten. Kontanthjælpsreformen fra 2014 sænkede kontanthjælpen for unge under 30 år til SU-niveau. Dertil kom en førtidspensionsreform, sygedagpengereform og reform af uddannelsesstøtten, der alle forringede forholdene for de udsatte i samfundet.

Er det en overdrivelse at påstå, at Enhedslisten som regeringens støtteparti var medansvarlig – direkte eller indirekte – for en arbejderfjendsk politik? Bekræftes denne påstand ikke af, at Enhedslisten netop har medvirket i et budgetforlig i region Hovedstaden, der betyder, at "sygehusene i Region Hovedstaden (...) næste år (skal) spare 343 millioner kroner. Derudover skal næsten alle afdelinger effektivisere to procent"?

Det skred er naturligvis ikke sket uden sværdslag i Enhedslistens ledelse og blandt medlemmerne, men "oppositionen" i partiet blev banket på plads af Folketingsgruppen. I et indlæg i netavisen

Modkraft i august 2015 kritiserede 5 hovedbestyrelsesmedlemmer resten af Enhedslistens ledelse for at have bøjet sig for langt imod højre. Underforstået, at det var okay at stemme for en finanslov, *"hvis den lader til at være uden forringelser og med en række forbedringer. Der er næppe tale om noget grundlæggende brud med VKO's politik, men indførelsen af dagpengereformen udskydes til begyndelsen af 2013 og HB lader tvivlen komme den nye regering til gode. 23 stemmer for i HB, 2 undlader."*

Blandt de 5 medforfattere af ovennævnte citat var et medlem af det såkaldt "trotskistiske" SAP, nemlig Mikael Hertoft. Han og to andre fra SAP – nemlig Pernille Skipper og Jørgen Abo-Bæhr – sad i Enhedslistens hovedbestyrelse fra 2011 til 2012. Enhedslistens Folketingsgruppe indgik finanslovsforliget i november 2011 om finansloven for 2012 – heriblandt Pernille Skipper og Jørgen Abo-Bæhr. Uanset hvad, har det såkaldt "trotskistiske" parti SAP altid fulgt Enhedslistens "partidisciplin".

Under dække af "kritik" inden for Enhedslisten valgte SAP åbenlyst og i praksis at støtte den borgerlige stat. Man kan naturligvis mene, at det var helt okay – men i så fald er det et bedragerisk at kalde sig "trotskist". En sådan handling har intet at gøre med det trotskistiske IV. Internationales program eller for den sags skyld en hvilken som helst organisation eller aktivist, der i praksis søger at stå på et klassegrundlag.

Et revolutionært parti skal naturligvis støtte ethvert lovforslag, der er til gavn for hele arbejderklassen, også selv om det kun er en mindre forbedring – men af ovennævnte grund aldrig en borgerlig finanslov, der med den højre hånd ufravigeligt tager det dobbelte tilbage af det, den har givet med venstre hånd!

Lad os runde dette spørgsmål af med en udtalelse fra SAP's landledeelse i 2010: *"Nogle mener, at vi under ingen omstændigheder kan stemme for en finanslov i et kapitalistisk samfund, fordi vi dermed stemmer for den borgerlige statsmagt med politi, militær, racistisk flygtningepolitik, udemokratiske terrorlove, ydmygende og undertrykkende socialpolitik, osv. osv. Efter vores mening er der ikke et "socialistisk princip", som kan afgøre, om dette er rigtigt."*

Enhedslistens og SAP's 4. august 1914!

Næppe noget andet spørgsmål end Danmarks krigsdeltagelse illustrerer bedre, at Enhedslistens ledelse er gået over til den borgerlige ordens side.

Den 26. marts 2011 skrev fire medlemmer af Enhedslistens folketingsgruppe en kronik i dagbladet *Information*. Den starter således: *"Bekymringen for en massekræft på civilbefolkningen samt FN's opbakning har været helt afgørende for Enhedslistens beslutning om at bakke op om indgrebet i Libyen. Hvis indsatsen udvikler sig til en besættelse af landet med landstyrker, trækker partiet sin støtte."*

Enhedslisten stemte i fredags for dansk deltagelse i det militære indgreb i Libyen.

Det på trods af vores indædte modstand mod vold og krig som løsning på konflikter. (...)

Men der er situationer, hvor ønsket om at redde menneskeliv vejer tungere end modviljen mod militær indgriben. I Rwanda så vi, hvordan verdens passivitet betød, at op mod 1 million mennesker blev massakreret i 1994. Få år senere oplevede vi folkemord i Darfur. (...) Enhedslistens opbakning til en militær indsats i Libyen handlede ene og alene om, at vi i den konkrete situation så det som eneste middel til at beskytte civilbefolkningen.

Alternativet havde været at acceptere, at Gadaffi havde druknet oprøret i blod. Ingen handling havde også været en handling med alvorlige konsekvenser."

Kronikken er et lille mesterstykke af fordrejninger, halve sandheder, udeladelser, fejlslutninger, vildledninger og selvbedrag. Imperialismen og dens håndlangere har altid haft "gode" argumenter for at opruste og føre krig: *"forsvare den vestlige civilisation", "sikre pigers skolegang", "forsvare menneskerettigheder", "sikre verdensfreden", "kampen mod terror"* osv. osv.

Kronikken finder solid opbakning til krigsstøtten i en beslutning, som et *"årsmøde for nogle år siden traf (...)* om, at vi kan støtte militæraktioner, hvis formålet er at forhindre folkemord og andre grove overgreb mod menneskeheden."

Med den logik er døren sparket op på vid gab for at støtte enhver imperialistiske krig og indgriben, for hvornår er sådanne krige og interventioner ikke begrundet med, at man skal forsøge at *"hindre folkemord og grove overgreb"*.

Konsekvensen af det NATO-ledede indgreb var, at Libyen blev splittet i stumper og stykker og overtaget af mere eller mindre kriminelle klaner. Der hersker lovløshed i Libyen. Kunne Enhedslisten have forudset det? Tilsyneladende ikke ifølge kronikken, citeret ovenfor!

Den 4. august 1914 stemte den tyske socialdemokratiske rigsdagsgruppe for kejser Wilhelms krigsbudget, og den var dermed medansvarlig for udbruddet af 1. Verdenskrig. I december brød socialdemokraten Karl Liebknecht med partidisciplinen i den socialdemokratiske rigsdagsgruppe og stemte imod yderligere krigsbevillinger. Siden den 4. august havde han inden for rigsdagsgruppen kæmpet imod krigsstøtten. Nu fandt han modet til at stå frem i Rigsdagen og stemme imod masseslagteriet. Et sådant mod havde Enhedslistens folketingsgruppe åbenbart ikke!

Under en mellemrubrik i kronikken, der hedder *"FN-opbakning afgørende"* står der bl.a.:

"FN's opbakning til interventionen i Libyen er væsentlig for os. (...) FN's resolution understreger, at formålet alene er at forhindre overgreb på civilbefolkningen. Den afviser, at Libyen kan besættes med landstyrker. Og det slås fast, at indgrebet (...) skal følges op af våbenhvile og mægling."

Er FN en overnational regering, som repræsenterer "verdenssamfundet"? Nej, den er et redskab, som giver lederne i de imperialistiske stormagter og deres medhjælpere i de øvrige lande mulighed for at regulere deres indbyrdes magtforhold i et forsøg på at sikre den imperialistiske verdensorden. FN har aldrig og vil aldrig kunne sikre verdensfreden eller for den sags skyld hindre udbredelse af folkemord. Krigen udbredes konstant - det er den dødsmerke imperialismes ufravigelige lov: Jugoslavien, Ukraine, Irak, Georgien, Afghanistan, Syrien, Sudan, Palæstina, Libyen, Korea... ja krigens konsekvenser har bredt sig til hele Europa i form af fortvivlede mennesker på flugt og terrorangreb.

Kan støtte fra "venstrefløjten" mildne imperialismens såkaldte "humanitære" krige? Erfaringerne viser, at en sådan støtte i stedet medvirker til at splitte den folkelige krigsmodstand og styrke imperialismen.

Imperialismens dagsorden er krig og udplyndring, som den under forskellige former og med forskellig intensitet gennemfører i alle lande mod den

arbejdende befolkning. Når Lars Løkke Rasmussen-regeringen øger uligheden og undergraver de faglige rettigheder i Danmark er det et led i samme krig som imperialismen fører alle andre steder i verden. Imperialismen kan kun overleve, dvs. skaffe en stadig voksende profit, ved at ødelægge den menneskelige civilisation. Hvad vi ser i Libyen eller Syrien er blot et billede på det, der vil komme til at ske for os, hvis imperialismen, der bygger på privat ejendomsret til de store produktionsmidler, ikke afskaffes.

Karl Liebknecht skrev i 1915: *"Hovedfjenden står i dit eget land!"* Hvem er hovedfjenden i Danmark? Det er regeringen og Folketinget, som står i ledtog med finanskapitalen, og som bruger udgifterne til militær oprustning og deltagelse i imperialismens krige som et påskud for at føre en arbejder- og ungdomsfjendsk nedskæringspolitik. I Danmark fører regeringen og folketingsflertallet i spidsen for finanskapitalen krig mod arbejderklassen og ungdommen!

Man bekæmper en sådan politik ved at forsøge at hjælpe arbejderklassen og dens klasseorganisationer (dvs. fagforeningerne) med at overvinde det, der forhindrer den i at samle og mobilisere sig imod krig og udbytning. Også her spiller Enhedslisten (og SAP) en stor rolle – og vel at mærke ikke en positiv af slagsen (herom senere)!

Under falsk flag

12 dage efter sin støtte til krigen imod Libyen var Enhedslistens folketingsgruppe nødt til at trække den tilbage efter kraftig uro blandt partiets medlemmer. Som partiets daværende udenrigspoliske ordfører Frank Aaen sagde: *"Der har været en konflikt i baglandet, siden vi besluttede at bakke op. Men det var mig og folketingsgruppen, der tog initiativ til at trække støtten."*

Naturligvis kunne resten af Folketinget ikke forstå Enhedslistens reaktion: *"På Christiansborg var der både til højre og venstre skuffelse over, at Enhedslisten ikke længere kan bakke op om det danske bidrag til krigen i Libyen. Udenrigsminister Lene Espersen (K) kalder det "ærgeligt" og undrer sig over, at Enhedslisten vælger at trække sin opbakning nu, da der netop er ved at komme skred i forhandlingerne om landets fremtid."*

Men ikke kun Enhedslisten var i splid med sig selv, det var SAP også. SAP's principløshed blev udstillet på netavisen *Modkrafts* hjemmeside i marts 2011:

"Selvom Enhedslisten onsdag den 30. marts trak sin støtte til angrebet på Gaddafis styrker i Libyen tilbage, er den interne diskussion på venstrefløjens om krigen langt fra forbi.

I hvert fald ikke hos Socialistisk Arbejderparti (SAP), som er en del af Enhedslisten.

Partiets forretningsudvalg kritiserer offentligt, at ingen af de seks SAP'ere, der har plads i Enhedslistens hovedbestyrelse, valgte at stemme imod en militær aktion i Libyen."

Kritikken fra SAP's forretningsudvalg prellede helt af på SAP's medlemmer i Enhedslistens ledelse:

"Forretningsudvalgets kritik får dog ikke SAP's medlemmer af Enhedslistens hovedbestyrelse til at fortryde deres beslutning. (...)

"Jeg lytter selvfølgelig til de andre SAP'ere. Men jeg mener stadig, at det var rigtigt at stemme for den militære intervention på det pågældende tidspunkt', siger Pernille Skipper, som både er medlem af SAP og af Enhedslistens hovedbestyrelse, til Modkraft.

Hun bakkes op af Hans Christian Nielsen, der også både er SAP'er og hovedbestyrelsesmedlem i Enhedslisten.

'Ikke alene støtter jeg beslutningen om at støtte op om no-fly zonen. Jeg mener også, at man skal støtte op med andre militære tiltag, eksempelvis landtropper og uddeling af våben til oprørerne. Det er nødvendigt, desværre', siger han til Modkraft."

Et sådant brud på partidisciplinen er klar eksklusionsgrund. Alligevel blev ingen ekskluderet. Det fortæller, at man som medlem af SAP kan sige og handle, som man har lyst til. Det afslører, at det program, som Leo Trotskij skrev i 1938, og som samme år blev vedtaget som det grundlæggende program for det nystiftede IV. Internationale, ikke har nogen som helst betydning for SAP's ledelse. Det viser, også at SAP's ledelse skider på den demokratiske centralisme, som altid har været et afgørende princip for dem, der med rette kan kalde sig trotskister. SAP sejler under falsk flag – denne organisation har intet at gøre med IV. Internationale og trotskismen.

"Et midlertidigt sammenfald af interesser..."

Kunne SAP's (og Enhedslistens) forræderiske optræden blive mere åbenlys og tydelig? Ja åbenbart!

I august 2014 traf et enigt Folketing (altså inklusive Enhedslisten) beslutning om at sende våben til Irak. Dagbladet *Berlingske* skrev i den forbindelse:

"Med opbakning fra samtlige politiske partier har Flyvevåbnet fået mandat til at sende et Hercules-transportfly til det nordlige Irak for at levere blandt andet våben til Irak og USA's kamp mod den ekstremistiske oprørsgruppe Islamisk Stat (IS). (...) Som det eneste parti har Enhedslisten tøvet med at bakke op om forslaget, fordi det frygtede, at bidraget ville være i strid med folkeretten, og at mandatat kunne bruges til at sende danske kampfly og soldater til Irak.

Tvivlen blev dog manet til jorden af forsvarsministeren i det hastesamråd, som Enhedslisten havde indkaldt ham og udenrigsminister Martin Lidegaard (R) til onsdag formiddag.

'Vi har fået et klart svar fra forsvarsministeren til Folketinget. Det vil kræve en ny beslutning, såfremt danske kampfly eller kampsoldater skal indsættes i Irak, og på den baggrund stemmer vi for,' sagde Enhedslistens forsvarsordfører, Nikolaj Villumsen (Ø), forud for afstemningen. (...)"

Her hører vi samme melodi fra Enhedslistens folketingsmedlemmer lige som ved aktionen mod Libyen i 2011. Denne gang handlede sangen blot om Islamisk Stat. Enhedslistens rolle som imperialismens håndlanger kan vel ikke undre, men en artikel i tidskriftet *International Viewpoint* i september 2014 afslører, at SAP var gået endnu et skridt videre i forsvaret af støtte til imperialistiske krige. Artiklens forfatter var Michael Voss, medlem af SAP's ledelse. Heri bidrager han til at udvikle en ny (eller i hvert sjældent brugt) teori om "revolutionære socialisters" forhold til imperialismen:

"Enhedslistens parlamentsgruppe (...) stemte sammen med alle andre partier om at sende et Hercules-fly til Irak på opfordring fra den irakiske regering. Flyet skal transportere våben og ammunition til den kurdiske milit, der kæmper imod Islamisk Stat (...)

US-imperialismen skabte ISIS og tillod den at vokse til et vist punkt. Men den voksede for meget og blev militært for stærk og farlig for amerikanske interesser – nøjagtig som det skete med Taleban. Så

lige nu ønsker den amerikanske imperialisme at stoppe IS.

Jeg tror ikke, at der er brug for mange argumenter for den kendsgerning, at revolutionære også ønsker at bekæmpe og stoppe IS, en morderisk, sektersk og dybt reaktionær styrke. En sejr til IS vil betyde et tilbageslag for enhver social, demokratisk, provinde eller antiimperialistisk udvikling, der kunne være sket i dele af Syrien.

På den måde er der et midlertidig sammenfald af interesser mellem imperialismen og socialister med hensyn til dette enkle spørgsmål om at bekæmpe IS. Vi ønsker at forsyne kurderne med våben og den amerikanske imperialisme ønsker at forsyne kurderne med våben – lige for øjeblikket. Ikke at støtte dette blot på grund af amerikansk overkommando ville være det samme som, hvis Lenin havde afvist at rejse i en plomberet togvogn, som den tyske imperialisme havde stillet til rådighed gennem det imperialistiske Tyskland til Rusland midt under den russiske revolution...”

Den gamle propagandaløgn om, at Lenin skulle have været tysk spion eller håndlanger ligger snublende nær. Derudover er sammenligningen meningsløs. Lenins togrejse fra Schweiz gennem Tyskland til Sankt Peterborg var helt afgørende for, at Bolsjevikkerne kunne overtage magten i Rusland i oktober 1917. SAP's ("midlertidige"!) støtte til den amerikanske imperialisme kan kun bidrage til alvorligt at svække kampen mod krig og terror!

Hvad forestiller denne Michel Voss sig? Hvad er det for nogle kurdere, Michal Voss vil sikre våbenforsyninger? Vil våbnene blive brugt til krigsforbrydelser og overgreb på menneskerettigheder? Vil den amerikanske regering vende våbnene imod disse kurdere, når ISIS er besejret? Vil en sejr for "kurderne" indlede frigørelsen af det kurdiske folk eller vil den indlede en kurdisk undertrykkelse af andre nationale komponenter i Irak, så kurdiske ledere kan administrere de store oliereserver i det kurdiske område på vegne af den amerikanske imperialisme? Vil våbnene blive anvendt i en borgerkrig mellem kurderne indbyrdes? Har denne Michael Voss tænkt over det? Har han tænkt over, at det USA-støttede kurdiske militær YPG benytter sig af børnesoldater i kampen mod IS. Selvfølgelig har han tænkt på alt dette, men det betyder tilsyneladende intet for ham eller andre i SAP.

Så dybt er SAP sunket! Så bundløst råddent er SAP's politik blevet!

Løsningen af det nationale problem i Irak – inklusive det kurdiske - findes ikke for enden af et imperialistisk kontrolleret gevær, men i en proletarisk revolution. Kun det irakiske proletariat kan med alle sine "nationale" komponenter sammen finde en endelig og demokratisk løsning på det nationale spørgsmål i forbindelse med den proletariske verdensrevolutions sejr!

Det skal så lige tilføjes, at Michael Voss' artikel blev bragt i *International Viewpoint*, der er talerør for det såkaldte "Fjerde Internationales Forenede Sekretariat". Dermed blev det slået fast, at Michael Voss' "midlertidige sammenfald af interesser" mellem ham og imperialismen ikke var en personlig sag, men en linje, der var sanktioneret af SAP's internationale ledelse!

Social protokol = Social dialog = Medansvar for nedskæringspolitikken

SAP's indflydelse på Enhedslisten kan næppe overvurderes. Heller ikke i spørgsmålet om EU. I hvert fald har et ledende medlem af SAP og Enhedslistens EU-ordfører, Søren Søndergaard, i mange år været en central figur i formuleringen af Enhedslistens EU-linje.

Dagbladet *Information* citerede Søren Søndergaard for at ville afprøve muligheden for at få traktatfæstet en social protokol i EU for at standse social dumping:

"Det er en test for, hvad EU egentlig er. Er EU et redskab for kapitalen til at presse lønmodtagerne? Eller er det noget andet? Ja-partierne siger jo, at EU er et fantastisk internationalt samarbejde og et solidarisk projekt, som ikke er rettet mod lønmodtagerne. Og så siger vi: "OK, lad os afprøve det!"

I "Betænkning over forslag til folketingsbeslutning om indførelse af en social protokol i Lissabontraktaten" fra maj 2016, afgivet af medlem af Europaudvalget, Finn Sørensen fra Enhedslisten m.fl., kan man bl.a. læse følgende:

"Enhedslistens medlemmer af udvalget beklager, at beslutningsforslaget ikke kan samle flertal. En vedtagelse af beslutningsforslaget ville være et godt grundlag for Danmarks indsats i kampen for at sikre, at medlemslandene og deres fagforeninger får de fornødne redskaber til at beskytte sig imod social

dumping. EL beklager især, at DF [Dansk Folkeparti – m. t.] og S [Socialdemokratiet – m. t.] ikke vil støtte beslutningsforslaget, da disse partier i andre sammenhænge gerne vil støtte kampen imod social dumping. Hvad angår DF's argumenter, mener EL, at DF har misforstået den europæiske fagbevægelses forslag om en social protokol. En sådan protokol vil ikke føre til mere EU-regulering, men til mindre EU-regulering, fordi den principielt vil fastslå det princip, at faglige og sociale rettigheder er overordnet de økonomiske friheder til fri bevægelighed."

Hvorfor vil Søren Søndergaard og Enhedslisten afprøve, om der kan skabes flertal i Folketinget for at få indsat en social protokol i Lissabontraktaten, som skal *"fastslå det princip, at faglige og sociale rettigheder er overordnet de økonomiske friheder til fri bevægelighed"?* Det svarer til at bede EU om at nedlægge sig selv. For uden *"den frie bevægeligheds"* forrang for alt andet, inklusive faglige og sociale rettigheder, national suverænitet, den offentlige sektor og demokratiet ville EU slet ikke kunne eksistere! Det giver ingen mening at stille et sådant krav.

Mon ikke vi har at gøre med et *"snedigt"* forsøg på at smugle den såkaldte *"sociale dialog"* – eller som man kalder den herhjemme – *"trepartsforhandlinger"* – ind i EU-debatten. Social dialog er i hvert fald linjen hos den såkaldte *"europæiske fagbevægelse"* eller EFS (Den Europæiske Faglige Sammenslutning).

EFS, der er en samling af de bureaukratiske apparater i den enkelte EU-landes fagbevægelser, arbejder altså på at skabe *"et socialt Europa"* ved hjælp af en social dialog inden for rammerne af EU mellem fagforeningerne, arbejdsgiverne og EU's institutionerne. Den egentlige hensigt med en sådan dialog er selvsagt at gøre fagbevægelsen medansvarlig for EU's nedskæringspolitik ved at opstille nogle minimumsrettigheder for lønmodtagerne.

Under alle omstændigheder er Enhedslistens lovforslag med til at give EU et skær af legitimitet. Men EU er ikke andet og vil aldrig være andet end et redskab for kapitalen til at få gennemført den reaktionære politik, som den ellers ikke kan få vedtaget i de nationale parlamenter.

Fagforeningernes og "de folkelige bevægelser" betydning

I Enhedslistens nuværende principprogram kan man under afsnittet *"Folkelig bevægelse er afgørende"* bl.a. læse:

"Enhedslisten ser fagbevægelsen som en helt central bevægelse, når det drejer sig om at organisere arbejderklassen til kamp for bedre løn- og levevilkår og for samfundsmæssige forandringer. Enhedslisten arbejder for stærke, uafhængige og demokratiske fagforeninger, uden pamperi, hvor medlemmerne sætter dagsordenen."

Det er korrekt, at fagbevægelsen er *"en helt central bevægelse"* eller snarere arbejderklassens eneste afgørende bevægelse i dag. Interessant nok kommer principprogrammet ikke nærmere ind på, hvad en fagforening er!

Det er den helt afgørende bevægelse, fordi den i dag er arbejderklassens eneste elementære enhedsfront på tværs af de partiskel, der er opstået i arbejderbevægelsen. Fagbevægelsen i Danmark er endnu i det væsentlige uafhængig af staten og arbejdsgiverne, på trods af alle forsøg på at integrere den i den borgerlige stat. Institutioner og regler som arbejdsretten, forligsmandsinstitutionen, sammenkædningsregler og (delvist) tillidsmandsinstitutionen osv. tjener alt sammen til at hæmme fagforeningerne aktionsfrihed. Trepartsforhandlinger går et skridt videre. Deres formål er at gøre fagbevægelsen medansvarlig for nedskæringspolitikken og underminering af de faglige rettigheder.

Lige bortset fra det lille ord *"pamperi"* nævner Enhedslistens *"principprogram"* ikke det bureaukratiske apparat, der sidder på toppen af fagbevægelsen, og som sammen med sine hjælpetropper ude i fagforeningerne og i de såkaldte arbejderpartier af al magt forsøger at holde arbejderklassens og ungdommens kampe inden for det kapitalistiske samfunds rammer eller isolere sådanne kampe, som vi f. eks. så, da folkeskolelærerne blev lockoutet af Kommunernes Landsforening i 2013 og påtvunget en overenskomst af Folketinget.

Gennem sin tilslutning til klassesamarbejdet med de borgerskabet svækker apparatet kampen imod forringelser for arbejderklassen og ungdommen. Det sker bl.a. ved at forholde sig passiv eller

udbrede ideen om, at arbejderklassens krav og ønsker er "urealistiske"; at det er "nytteløst" at kæmpe; at vi "altid bliver uenige"; at vi skal "vise samfundssind", at vi er "magtesløse", fordi "det internationale samfund" vil straffe Danmark med international isolation, hvis der gennemføres krav, som kapitalen ikke kan acceptere.

Der står intet i principprogrammet om reformismens og stalinismens historiske indflydelse i fagbevægelsen og deres katastrofale følger for arbejderklassen herhjemme og internationalt.

Som alternativ til et virkeligt klasseprogram, der bygger på arbejderklassens historiske kollektive erfaringer på nationalt og internationalt plan tilbyder Enhedslisten arbejderklassen og ungdommen et "principprogram", der mest af alt ligner en mellemting mellem et skrift fra den utopiske socialismens tid før Marx og Engels og en gymnasial fristil om, hvordan man reformerer kapitalismen, uden at kapitalen opdager det! I parentes bemærket er det af SAP's ledelse blevet kaldt "*Et godt, antikapitalistisk principprogram*"!

Det hele er ét fedt. Alt stilles på samme niveau: Fagforeninger, kvindebevægelsen, den anti-racistiske bevægelse, klima- og miljøbevægelsen, "*der er modstandere af nyliberalismen*" – som om klassekampen er en ideologisk kamp og ikke først og fremmest en materiel interessekamp.

Men faktum er, at arbejderklassens enorme sociale og faglige landvindinger, som den har opnået via klassekampen, udgør dens samlede kollektive bevidsthed – dens fælles historiske hukkommelse, som er krystalliseret i form af retten til kollektive overenskomstforhandlinger og strejkeretten (selv om den er begrænset), faglige og social rettigheder som f. eks. begrænsning af arbejdstiden og retten til ferie, retten til at danne fagforeninger, fagforeningernes egne statutter med regler for afholdelse af generalforsamlinger, valg af en ledelse osv. osv.

Uden denne kollektive bevidsthed var arbejderklassen intet andet end en samling af indbyrdes isolerede og hjælpeløse individer over for kapitalisterne. Uden fagbevægelsen vil kapitalisterne få frit spil. Og så er det sådan set ligegyldigt med de folkelige bevægelser, som opstår fra tid til anden. De er ofte ansporet og ledet af de samme

kræfter, som ikke ønsker at udfordre de bureaukratiske apparaterne i fagbevægelsen.

Hvordan kan man hjælpe arbejderklassen med at generobre fagforeningerne, hvis ledelser i dag er okkuperet af bureaukratiske apparater, der som hovedmål ønsker at bevare sine privilegier gennem klassesamarbejdet med borgerskabet? Hvordan hjælper man arbejderklassens fortrop med at organisere et massivt pres inden for fagforeningerne på deres ledelser med kravet om, at enten mobiliserer de fagforeningerne i en enhedsfront imod den borgerlige nedskæringspolitik, eller også bliver disse ledelser udskiftet. Kun i et sådant udskillelsesløb for de faglige ledere kan fagforeningsmedlemmerne ved selvsyn erfare, hvem der står på deres side.

Velfærdsalliancen

Tilbyder Enhedslisten en sådan hjælp? Nej, det gør den ikke. Erfaringerne viser, at Enhedslisten tværtimod freder apparaterne og fungerer som deres hjælpetropper.

Det er selvsagt klart, at de faglige apparater kan se sig nødsaget til at imødekomme arbejderklassens ønske om fælles aktion i et forsøg på at bevare magten. Men de gør det kun på en måde, der undergraver styrken i en sådan aktion. Erfaringerne fra Grækenland de seneste år viser, at fagbevægelsens top iværksatte endagsgeneralstrejker, langvarige strejker inden for en enkelt branche, aktionsdage osv. Disse aktioner fik overvældende støtte fra arbejderklassen og andre undertrykte lag. Men aktionerne førte ikke til andet end udmattelse og demoralisering, fordi apparaterne forhindrede, at de blev samlet i en fælles generalstrejke uden tidsbegrænsning, som er den korteste og mest effektive form for strejke.

En sådan situation er vi ikke nået herhjemme. Men den brede folkelige og faglige modstand imod nedskæringspolitikken og tendensen til afregulering af arbejdsmarkedet har de seneste år ført til mange og forskellige aktioner. Der gælder også inden for fagbevægelsen, da det i 2012 lykkedes fagligt aktive i Dansk Metal at få standset fortsættelsen af igangværende trepartsforhandlinger.

Et negativt eksempel var oprettelsen af den såkaldte "Velfærdsalliance", som i 2016 fik mobi-

liseret 20.000 mennesker til demonstrationer i de større byer i Danmark under parolen *"Ja til tryghed. Nej til milliardnedskæringer"*. Mange fagforingsledere støttede officielt *"Velfærdsalliancen"*, som Enhedslistens aktivister også engagerede sig i. Året efter var mobiliseringen reduceret drastisk. Velfærdsalliancens demonstrationer den 10. maj 2017 blev en fiasko. Hvorfor?

Avisen.dk skrev om reaktionen hos talsmand for Velfærdsalliancen og næstformand for Landsforeningen for Socialpædagoger (LSF) Jan Hoby, som forsøgte at forklare den dalende tilslutning: *"Til forskel fra tidligere demonstrationer, føler Jan Hoby sig forladt i denne omgang. For trods de stort anlagte protester, er der stille hos politikerne i rød blok, påpeger han. 'Vi undrer os over, at vi ikke får en masse opbakning fra landets kommunalpolitikere og regionspolitikere, som lever med produktivitetskravet på landets hospitaler. Hvor fanden er de hen-*

ne? Hvor er dem, der vil den kommunale velfærd? Hvor er fagforeningerne? Er det fordi, de ikke oplever nedskæringerne? (...) Nej, det er fordi, de har givet op."

Desværre sammenblander Jan Hoby her fagforeningernes medlemmer og deres ledelse. Fagforeningernes medlemmer har aldrig givet op. De afventer signalet fra deres ledelser om mobilisering af fælles aktion – klassekampen holder ingen pauser.

Men det faglige apparat tog bevidst kraften ud af mobiliseringerne ved at undlade at fortsætte dem, fordi Velfærdsalliancen stillede spørgsmålstejn ved de konkrete nedskæringerne, som de lokale myndigheder søgte at gennemføre på grundlag af nedskæringsaftalen mellem Kommunernes Landsforening, Danske Regioner og regeringen.

Hvilken rolle spillede Enhedslisten? Den accepterede i praksis fagtoppens obstruktion ved ikke at forsøge at gøre noget effektivt imod den.